

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 26 febr. 1891, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

§ 25 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 lyder för närvarande sålunda:

»Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting en ordförande, hvilken befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

Konungens befallningshafvande gifver i länskungörelserna tillkänna, hvilken blifvit till ordförande förordnad.»

Vid 1884 års riksdag föreslog herr *Axel Vilh. Ljungman* uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 21, att första punkten uti ofvan anförda paragraf måtte erhålla följande lydelse: »Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland landstingsområdets till landstingsmän valbara personer* en ordförande, hvilken befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.»

Denna motion afstyrktes af lagutskottet och tillvann sig icke Riksdagens bifall.

Under hänvisning, bland annat, till den utredning i ämnet, som beledsagade nyss nämnda motion, föreslår nu samme motionär uti en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 158, »att Riksdagen måtte för sin del besluta, att första punkten i 25 § af Kongl. Maj:ts nådiga förordning om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla föl-

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 7 Saml. 8 Häft. (N:o 13.)

jande lydelse: »Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland tingets ordinarie ledamöter* en ordförande, hvilkens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.»

Af den utaf motionären åberopade, i hans förra motion intagna utredning framgår, att enligt det förslag till förordning om landsting, som den 31 oktober 1859 afgafs af komiterade för utarbetande af så väl dylik förordning som förordning om kommunalstyrelse i stad och å landet, m. m., ifrågavarande lagrum hade den af motionären nu föreslagna lydelse, samt att detsamma erhöll sin nuvarande affattning i öfverensstämmelse med hvad en af reservanterna i nämnda komité föreslagit. I motiven till berörda förslag anförde komiterade, bland annat, hurusom, derest ändamålet med landstingets inrättande endast vore att af detsamma bilda en rådgifvande församling, hvilken länets höfding egde sammankalla för att rådpläga om medlen att befordra länets ekonomiska väl, det skulle vara naturligt, att ordförandeplatsen blefve honom tillerkänd. Men då nu landstinget vore en inom lagbestämda gränser beslutande församling, hvars beslut länets höfding i denna sin egenskap i flera fall egde att pröfva och godkänna, kunde han mången gång komma i en falsk ställning, då han, efter att i sin egenskap af landstingets ordförande hafva funnit sina der försvarade meningar och förslag rörande länets angelägenheter underkända af tingets pluralitet, skulle i sin egenskap af landshöfding se sig föranlåten att vägra fastställelse af tingets beslut, äfven om goda skäl för en sådan åtgärd kunde finnas. Missförstånd och misstyndningar kunde härigenom lätt framkallas; och härtill komme vidare att det vore stridande mot andan i vår lagstiftning att samma ärende i två instanser handlades och pröfvades af samma person.

Utskottet delar i allo denna komiterades uppfattning och anser vidare, i likhet med lagutskottet vid 1884 års riksdag, att ett läns höfding, i denna sin egenskap närvarande och uppträdande i landstinget, kan på ett långt mera verksamt sätt ingripa i dess förhandlingar och främja förslag, dem han finner gagneliga för länet, än derest han är satt att från ordförandeplatsen, med den mera passiva ställning, detta medför, leda tingets förhandlingar.

Mot den föreslagna ändringen kan visserligen invändas, att då motionen närmast afser att förekomma, att landshöfdingar utses till ordförande i landstingen, men det visat sig att i samma mån landstingsinstitutionen utvecklats, antalet af de landsting, i hvilka vederbörande landshöfdingar utsetts till ordförande, blifvit allt färre, berörda lagändring icke torde vara af behovet påkallad, men utskottet håller likväl före, att då

landstingens nuvarande sammansättning torde erbjuda full trygghet för lämpligheten af ett val inom deras egen krets och förslaget derjemte till en viss grad innebär ett förverkligande af den princip af kommunal sjelfstyrelse, hvarå jemväl landstingsförordningen hvilar, tiden kan anses vara inne för en förändring i den af motionären angifna rigtning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med bifall till motionen, ville för sin del antaga följande:

Förordning

angående ändrad lydelse af 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas, att 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall hafva följande lydelse:

§ 25. Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting bland tingets ordinarie ledamöter en ordförande, hvilken befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

Konungens befallningshafvande gifver i länskungörelserna tillkänna, hvilken blifvit till ordförande förordnad.

Stockholm den 26 februari 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Reservationer

af herrar *Sjöcrona, Fröberg, greve Klingspor, L. O. Larsson, Claëson, Pehrsson, Bengtsson* och *Sjölund*.
